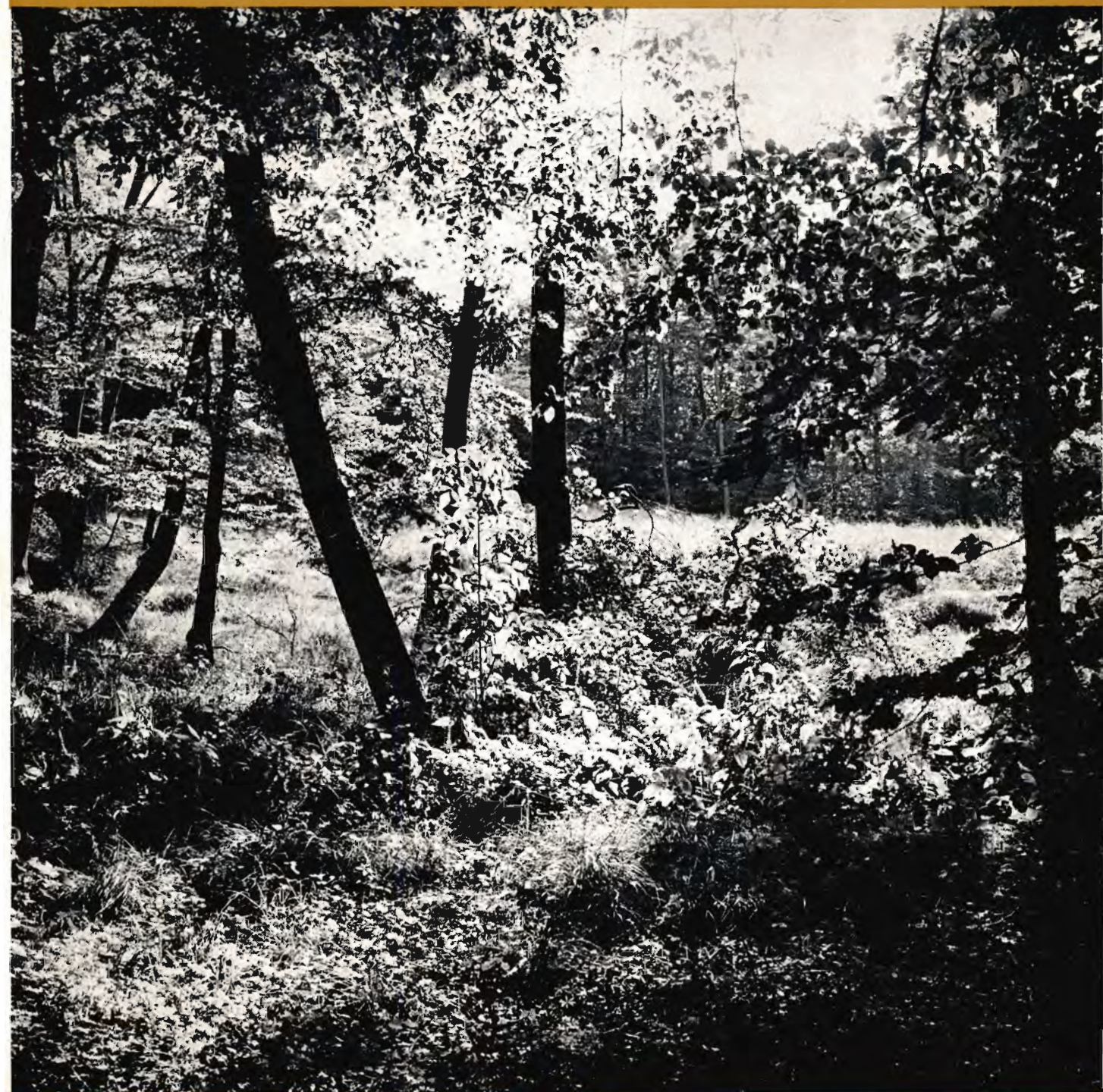

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
Oktober 1974

10

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgroning, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »SKOVHASTRUP«
Hvalsø — Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsø Planteskole

Svebølle - Telf. 03 - 49 30 20* og 03 - 49 30 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prisliste

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup
Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter
skovplanter i gode provenienser.

Skovplant kulturerne står under
Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELF. 04-66 29 33* DANMARK

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens
Tlf. (05) 65 60 46

Læ- og hækplanter samt planter
til vildtremiser m. v.

Til Langebæk Savværk A/S og Nordisk Sav- og Finérværk A/S i Gadstrup søger vi leverandører af:

Planke- & stavkævler i bøg.
Finérkævler i bøg, eg, ask, ær.

DALHOFF LARSEN & HORNEMAN A/s

4621 Gadstrup

Råtræindkøb - telf. (03) 39 02 66

DLH handler med træ fra hele verden - har hovedkontor i Glostrup, salgskontor i Århus samt en gros centrallagre i Hedensted og Gadstrup - er endvidere moderfirma for flere datterselskaber, bl. a. Nordisk Trælast & Hårdtræ Co. (egne afdelinger i Afrika). Nordisk Sav- & Finérværk A/S i Gadstrup og Langebæk Savværk A/S - DLH-gruppen beskæftiger ialt 525 medarbejdere.

Hyllinge Savværk A/s

Tlf. (03) 74 40 64

OREHOVED TRÆ- OG FINÉRINDUSTRI A/S

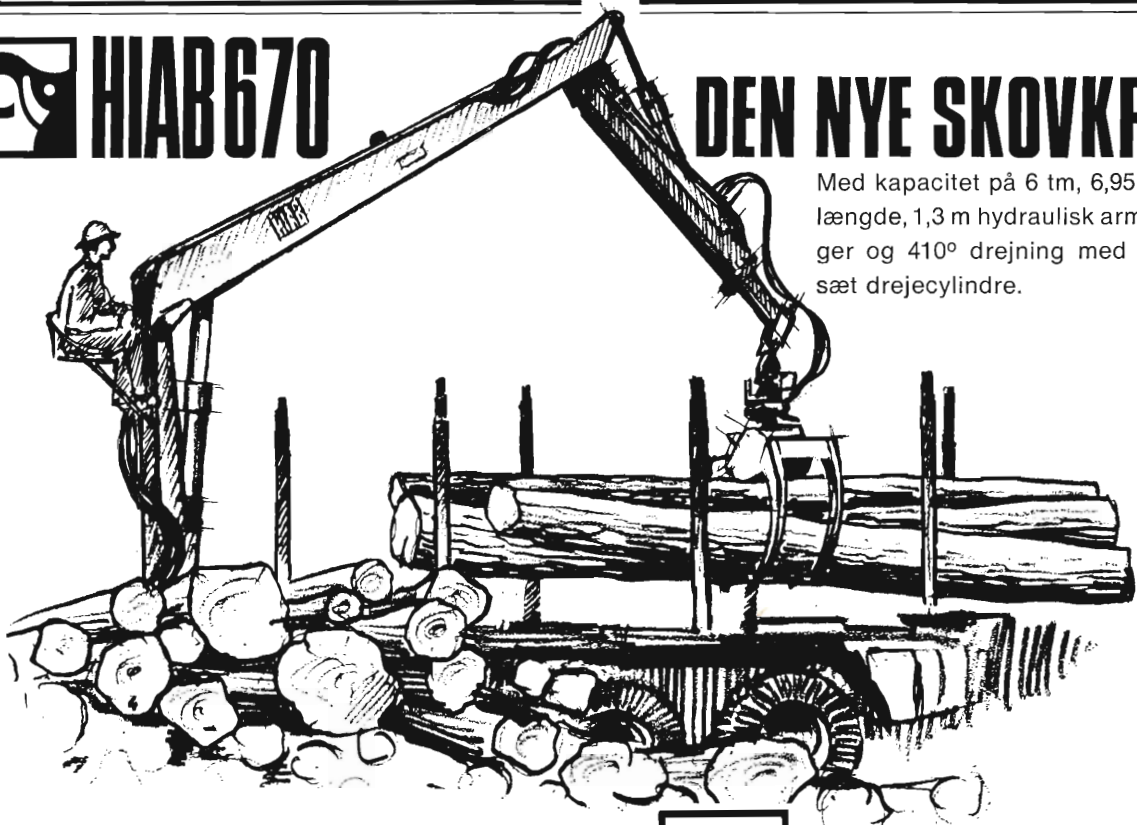
OREHOVED 4840 NØRRE ALSLEV · TLF. (03) 84 60 84

HIAB 670

DEN NYE SKOVKRAN

Med kapacitet på 6 tm, 6,95 m arm-længde, 1,3 m hydraulisk armforlænger og 410° drejning med dobbelt sæt drejecylindre.

HIAB 670 er en hel ny konstruktion, hvor alle erfaringer fra verdens største kranfabrik er taget i betragtning. Et nyt kvalitetsprodukt om hvilket vore forhandlere gerne står til tjeneste med alle oplysninger.

HIAB-FOCO A/S

Bakkegårdsvej 308-310, 3050 Humlebæk Telefon (03) 19 24 24

Langt træ til Pindstrup

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S

Dansk stålgærde - effektiv indhegning

NKT

AKTIESELSKABET
NORDISKE KABEL- OG TRAADFABRIKER
Gl. Banegaardsvej 25 . 5500 Middelfart
Tlf. (09) 41 10 30

169

Fra Dansk Skovforening:

Publikums færdsel i private skove

Dansk Skovforening har fra *Grosserer Andreas Collstrop og Søn Rudolf Collstrop's Mindelegat* modtaget en bevilling på 25.000 kr. til udgivelsen af en illustreret pjece, der behandler de regler, der gælder for publikums færdsel i private skove. Pjecen vil blive trykt i stort oplag til uddeling bl.a. sammen med vore vandretursbrochurer.

Skifte af salgskredsformand

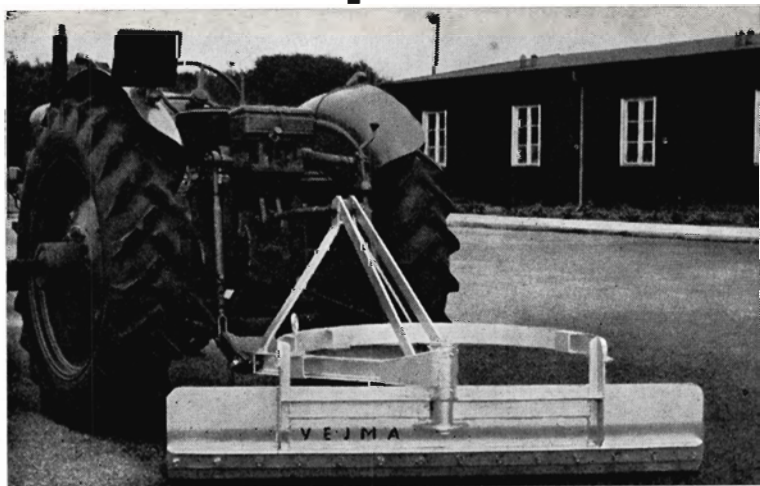
Skovrider *Jørgen E. Bruun*, Sorø Akademi, har afløst hofjægermester *I. Estrup* som formand for Vestsjællandske salgskreds.

Hofjægermester *I. Estrup* har efter valget til formandsposten i Dansk Skovforening ønsket at trække sig tilbage fra formandsposten i salgskredsen.

Nyt medlem af redaktionsudvalget

I redaktionsudvalget for D.S.T. og SKOVEN er kst. statsskovrider *Steffen Jørgensen*, Direktoratet for Statsbruget, indtrådt i stedet for forstfuldmægtig *M. Elbæk-Jørgensen*, der er forflyttet fra Direktoratet til Viborg Statsskovdistrikt.

VEJMA planerblad

6 arbejdsstillinger

VEJMA

Vejen Maskinfabrik A/S . Tlf. (05) 36 07 77

Personalia:

Kammerherre, hofjægermester *Axel greve Ahlefeldt-Laurvig Lehn*, Hvidkilde, har d. 24. september 1974 fået tilladelse til at anlægge og bære: Kommandørkorset af den norske Sankt Olavs Orden.

Skovbrugslærer *Iver Nissen* kunne den 15. september fejre 25 års jubilæum som leder af skovarbejderuddannelsen.

Skovrider *Henning Muus* kan den 1. november d. å. fejre 40 års jubilæum som skovrider for Gavnø-Lindersvold skovdistrikt.

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING
Vester Voldgade 86
1552 København V
Telf.: (01) 12 21 66*
Postgirokonto:1964

Redaktionsudvalg:

Hofjægermester
I. Estrup
(formand)
Statsskovrider
Vagn Johansen
Kst. statsskovrider
Steffen Jørgensen
Skovrider
Aa. Marcus Pedersen
Skovrider
Ole Fog

Ansvarshavende redaktør:

Forstkandidat
Mikal Hørløw
Dansk Skovforening

Annoncetegning:

Redaktør P. Hauberg
Dansk Skovforening

Abonnement:

Tegnes hos
Dansk Skovforening
Koster for 1974
kr. 65,- (incl. moms)
Medlemmer af Dansk Skovforening modtager et ekspl. af Skoven og Dansk Skovforenings Tidsskrift vederlagsfrit.

Stof til SKOVEN's november nummer må indsendes inden 1. november.

Forsiden:

Parti fra Vilstrupgård skov under Sydøstjysk Småskovforening.

Se artiklen side 214.

Tryk:
Juelsminde Bogtryk
Telf.: (05) 69 30 94

OKTOBER 1974

Giver orienteringsløb problemer

Et fornuftigt samarbejde mellem skove og orienteringsklubber kan løse mange problemer.

Klubberne skal indhente skovejernes tilladelse, inden der afholdes orienteringsløb.

Af hofjægermester I. ESTRUP, formand for Dansk Skovforening.

Orienteringssporten byder sine udøvere en interessant kombination af fysisk træning i den frie natur og øvelse i brug af kort, kompas og andre hjælpemidler. Sporten har her i landet forholdsvis få udøvere, hvis man sammenligner med forholdene i vore nordiske nabolande. Efter den succes, som orienteringssporten opnåede ved i september at erobre et verdensmesterskab til Danmark, må man forvente, at antallet af aktive udøvere vil stige.

Efter lovgivningen og de til denne knyttede regulativer skal organisationer og korps søge om tilladelse til at benytte landets skove, offentlige som private, til afholdelse af øvelser. Der kan nævnes flere grunde til, at det må være således: Administrationen af skoven må have mulighed for at koordinere øvelser og tid og sted. Visse områder kan være uegnede til øvelser for kortere eller længere perioder p.g.a. driftsmæssige eller biologiske forhold, ligesom stor vildtbestand eller afholdelse af jagter kan være hindrende. Generelt er det dog nok således, at i årets første kvartal vil tilladelsen til brug blive givet i næste alle landets skove. I den øvrige del af året vil tilladelsen blive givet med visse begrænsninger under hensyntagen bl. a. til de ovennævnte forhold.

Det er derfor med undren og beklagelse, at Dansk Skovforening gennem Miljøministeriet erfarer, at enkelte private skove øjensynligt indtager en meget kategorisk og afvisende holdning overfor friluftorganisationernes ønsker om afholdelse af konkurrencer og øvelser.

Det ligger i sagens natur, at sådanne aktiviteter kan være til gene på visse arealer og til visse tider.

Det er dog en almindelig erfaring, at man i næsten alle tilfælde ved lidt imødekommenhed fra begge sider kan nå til en aftale om orienteringsløb,

lejligheder og andre aktiviteter, som er tilfredsstillende for begge parter.

Dansk Skovforening vil kraftigt anbefale, at man i så vid udstrækning som muligt stiller sig velvilligt overfor organisationernes henvendelser. - Man bør forsøge at snakke sig til rette. Det kan næsten altid lade sig gøre.

De private skove omfattes med velvilje af store dele af befolkningen, og det vil være til skade, om denne positive indstilling skulle svækkes ved, at enkelte private skove indtager en udpræget negativ holdning i disse forhold.

Ekskursion til Sydøstjydske Småskovsforening

I forbindelse med Danske forstkandidaters Forenings årsmøde i Haderslev afholdt Sydøstjydske Småskovsforening under ledelse af skovrider Kjeld Ramsing ekskursion den 14. september 1974.

Af B. M. RAVN, Dansk Skovforening.

Ekskursionsdeltagerne samledes kl. 9 og begav sig i bus til Tyrstrupgård skov tilhørende foreningens formand proprietær E. Schultz-Petersen. I denne smukke, velplejede skov, der er på 18 ha og overvejende består af mellemaldrende til ældre bøg med lavninger af ask, diskuterede man det konsultative arbejde i småskovsforeningerne og småskovens landskabsæstetiske betydning.

Indledning

Hovedpunkter i småskovsforeningernes udvikling blev kort skitseret: Den første småskovsforening blev stiftet i Vejle amt i 1904, efter at Dansk Skovforening havde søgt driften af småskovene fremmet allerede i slutningen af forrige århundrede.

Loven om statstilskud til småskovsforeningerne, der blev vedtaget i 1919, fremmede udviklingen så stærkt, at der i dag findes 16 småskovsforeninger med et samlet medlemstal på 5400 og et samlet skovareal på 40.000 ha (hertil kommer ca. 3.000 ha skov over 50 ha, som er tilsluttet visse foreninger). Samtlige småskovsforeninger er tilsluttet *De samvirkende danske Småskovsforeninger*, som blev oprettet i 1940.

Sydøstjydske Småskovsforening blev oprettet i 1920 og tæller i dag 850 medlemmer med ca. 5.200 ha, hvilket giver et gennemsnitsareal pr. medlem på ca. 6 ha. Foreningen dækker den østlige del af gl. Ribe Amt, de 8 sogne af Vejle Amt, samt hele gl. Haderslev Amt. Administrationen består af en skovrider og 2 skovfogeder.

Træartsfordelingen er svær at gøre op, men det skønnes, at $\frac{2}{3}$ af arealet er løvtræ (heraf 80 % bøg, bon. 1,0-3,5) og $\frac{1}{3}$ nåletræ (overvejende rødgran, bon. 1,0-2,5).

Det konsultative arbejde

Det konsultative arbejde i foreningen blev ridset op af skovrider K. Ramsing. Det er et princip, at hver skovejer (850 stk.) skal have besøg af en funktionær fra foreningens administration hvert år. Ejeren varsles pr. brev og sammen med funktionæren foretages en skovvandring, hvorunder udvisning

foretages og skovdriftens problemer diskuteres. Ved afslutningen af besøget efterlader funktionæren en »besøgskvittering«, der skriftligt oplyser om arbejder, der skal udføres, hugstmængder, etc. En driftsplan i traditionel forstand findes ikke i disse skove, da arealerne er for små. Besøgsedlerne udgør eneste skriftlige retningslinier for driften.

Udgifterne til administration dækkes af en afgift på 6 % af salgsværdien og 15 % af skovningsprisen af det af foreningen fældede og solgte træ, samt af medlemskontingentet. Langt den største del af foreningens indtægter går til dækning af konsulenten og hans

skovfogeders lønninger, kørsel, pension og efteruddannelse. Staten yder 70 % tilskud til dækning af disse udgifter, forudsat småskovsforeningerne kan udbetale de andre 30 %.

Foreningen vokser med ca. 100 ha om året. De helt små skove, der skønnes at dække 25 % af skovarealet under foreningens område, er udenfor medlemsskab. Skovtilsynet opfordrer disse ejendomme til at indmelde sig.

Landskabelig betydning

Småskovens betydning for landskabsæstetikken er åbenbar: Under turen fra Haderslev til Christiansfeld ser man et væld af småskove, der bryder det bakkede landskabs linier og efterlader en med indtrykket af en vældig skovrigdom på denne egn. Store sammenhængende skovstrækninger findes ikke og man kan lidt prosaisk sige, at netop småskovene giver »megen skønhed pr. arealenhed«. Ikke blot småskovens ydre linier, men også disse skoves indre byder på afvekslende oplevelser - nogle er forkælet velplejede skove, der reflekterer ejernes levende interesse for deres skov, og andre er kælder mørke, urskovsagtige.

Figur 1. Hugstfordeling mellem serviceskovning og medlemmernes egen skovning 1973/74.

	antal	ha	gens. areal ha	værdi mill. kr.	hugst m ³	hugst pr. ha m ³	salgsværdi pr. m ³ ÷ 6 %
Service	139	1098	7,9	9904	1.494	9,0	143 kr.
Egen	543	3387	6,2	17304	2.006	5,1	109 kr.
	682	4485	6,6	27208	3.500	6,1	121 kr.

Fig. 2. Skovrider H. C. Nissen, Bregentved, vurderer mulighederne for, om en bøgeselvfornyelse skal lykkes.

Træartsvalg

Træartsvalget sigter i første række på at sikre stabiliteten. Således plantes en del eg i vestråde og eg er især i foreningens vestlige område den træart, der afløser bøgen som stabiliserende faktor. Ædelgran har vist sig at være stabil i vestråde i modsætning til rødgran, der på de østlige områders stive ler lever kort.

I Tyrstrupgård skov så man kappeplantning af 2 sitka og 1 egeplante, som beskyttelse mod den store råvildtbestand. I vestsiden af skoven, hvor man beså en nydelig kultur af eg og ædelgran i blanding, diskuterede man, om småskovsejerne anlagde strengt økonomiske kriterier til grund for deres skovdrift - foreningens formand prop. E. Schultz-Petersen fremhævede, at mange ejere betragtede skoven også som en fritidsbeskæftigelse.

Det servicebetonede arbejde

Fra Tyrstrupgård skov kørte man mod vest til Tågerup skov ved Simmersted. Denne skov er som hovedparten af foreningens skove del af en parcel-skov. Parcelskove medfører på grund af den særlige arealinddeling og de særlige ejerforhold vanskelige skovdyrkningsmæssige problemer, ligesom en i forhold til traditionelt skovbrug stor og krævende administration. Man diskuterede her afvandsproblemer, plantningsproblemer og skovning og transport. Småskovens tekniske installationer er ofte mangelfulde - veje og grøfter er dyre pr. arealenhed. Samarbejde og enighed mellem flere ejere er nødvendig.

Skovningen klares dels af ejerne selv, især for de mindre dimensioners vedkommende, dels af foreningens faste arbejdere. Af figur 1. fremgår det, at ca. $\frac{2}{3}$ af den skovede vedmasse skoves af ejerne selv. Disse ejere har mindre gennemsnitsareal, mindre hugst pr. ha og mindre salgsværdi pr. m³. Foreningens samlede hugst i 1973/74 er iøjensfaldende stor - 27.208 m³ til en samlet værdi af 3,5 mill. kroner.

Afregning til salg støder på et fordelingsproblem, når flere ejere deltager i den samme leverance. Ved levering af Junckertræ på banevogne klares fordelingen af vognmanden, der skønner de enkelte ejeres andele ved læsningen. Systemet har virket tilfredsstillende og har afhjulpet denne detalje, men tilbage står stadigvæk den voldsomme regnskabsføring, der skyldes de mange små ejendomme. Administration af et sådant regnskab kunne være en typisk edb-opgave.

Ved kulturetablering anvendes ofte meget små plantningsarealer, hvilket medfører store udgifter til hegning. Hugstfølgeproblemet er vanskeligt at løse og i mange tilfælde er man nødt

til simpelthen at se bort fra hugstfølgen grundet skovparcellernes lange, smalle udformning.

De fleste ejendomme er kombineret med landbrug, så arbejdskraft hovedsagelig er til rådighed i vinterhalvåret. Dette giver problemer med hugstudjævning.

Plantningsforsøg i Thuja

Man beså Arboretets plantningsforsøg i Thuja i Tågerup skov. Det har værdi for småskovene at finde intensive dyrkningsformer og værdifulde træarter til supplering af indtægterne i skoven. Thujaforsøget skal ses på denne baggrund, selvom indtægter fra pyntegrøntproduktion i foreningens skove i dag er ubetydelig.

Der er plantet *Thuja plicata* og den mod thujaens skivesvamp (*Didymascella thujina*) resistente hybrid *T. plicata x standishii*. Thujaen er plantet i blanding med rødgran og forsøget udvikler sig godt.

Til slut besøgte man Vilstrupgård, Sdr. Vilstrup, hvor gårdejer P. Lassen ejer 100 ha ager og eng, samt 17 ha skov grænsende ud til Lillebælt. Skoven, der har en høj vedmasse, består overvejende af mellemaldrende til ældre bøg med god opvækst, der myldrer frem på den frodige jord. Endvidere er der enkelte blandingsbevoksninger af rødgran og sitkagran. Ekskursionen sluttede i strålende vejr på denne smukke lokalitet og Forstkandidatforeningens formand dr. agro. A. Yde-Andersen takkede Sydøstjysk Småskovforening for en godt tilrettelagt og lærerig ekskursion.

Kristian Stærk A/S

I december 1972 nedbrændte firmaet Kristian Stærk A/S krydsfinérfabrik i Sønderborg. Fabrikken er nu genopbygget og har 18.200 m² under tag. Den daglige produktion af krydsfinér, finérmøbelplader og lignende er på 50 m³ - en forøgelse på 20 % fra før branden. De nye maskiner er yderst effektive og moderne, og fabrikken anses for at være den mest avancerede krydsfinérfabrik i Europa.

Firmaet, der væsentligst oparbejder vestafrikanske træsorter, kan konstatere en 60 % prisstigning på råtræet sammenlignet med før branden.

Krydsfinéren er opbygget af finéer fra træsorterne Sapeli, Khaya og Agba. Ca. 35 % af produktionen eksporteres til Europa og Mellemøsten. Da Assuan-dæmningen i 60'erne blev bygget i Egypten, blev der eksempelvis til forskalling anvendt støbekrydsfinér fra Sønderborg.

Fabrikken fremstiller en lamellimet møbelplade - „Plyfa Lamel” - af træsorten Abachi. Møbelpladen finder anvendelse som bygningsdøre og i møbler og inventar.

I løbet af de kommende måneder vil produktionsprogrammet formodentlig blive udvidet med „Plyfa Bådekrydsfinér Mahogni”.

Udover krydsfinérfabrikken omfatter virksomheden i Sønderborg produktioner af knivskåret finér og transportkasser af krydsfinér.

Ved siden af firmaets danske produktion har Kristian Stærk A/S produktion af krydsfinér og spånplader i Sverige. PH

LAIGAARD TRAKTOR - SPIDSPLOV

har særlig effektive ryddeegenskaber og kan modstå selv de hårdeste påvirkninger

Tekniske data:

Plovens rømmebredde		2,00 m
Højde i spids		0,70 m
Største vingehøjde		1,05 m
Vægt		275 kg

Laigaard traktor-spidsplow er fremstillet i solid, helsvejset konstruktion og kan hurtigt, uden brug af værktøj, tilkobles traktorrammen.

Med de vendbare stålskær (120 x 13 mm), der muliggør stor nedslidning, er ploven særdeles økonomisk i drift.

Traktorrammen er iøvrigt anvendelig til såvel fejmaskine m. fl. og passer til ethvert traktormærke.

Alle sneplove leveres med parallel-løft.

Helsingforsgade 6 . Aarhus N
Tlf. (06) 16 24 44

N LAIGAARD

Fabrik for vejmaskiner

Klonskovbrug

Her bringes den fjerde artikel fra Arboretet, hvor Arboretet's medarbejdere redegør for deres arbejdsområder.

Denne artikel belyser mulighederne for brug af kloner i det praktiske skovbrug.

Af lektor HANS ROULUND, Arboretet, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Hvad er kloner?

I to artikler i foråret i dette blad blev der redegjort for forædlingsplanerne for rødgran og sitkagran. Af begge planer fremgår det, at man med tiden tænker sig det danske plantebehov dækket ved forædlet materiale, stammende fra frøplantager og massefremstilling af stiklinger. At man skal lave planter af frø fra frøplantager bestående af træer med en særlig høj avlsværdi ligger lige for, men en masseproduktion af stiklinger af vore mest benyttede nåletræer ligger vel de fleste ret fjernt. Der har i den seneste tid været henvendelse fra flere skovdistrikter om stiklingeformering og anvendelse af kloner, og jeg skal derfor prøve at give en redegørelse for de produktionsmæssige gevinster, der ligger i benyttelsen af stiklinger, og de usikkerhedsmomenter og begrænsninger, der måtte være.

En klon er en samling individer, der er vegetativt opformeret fra et enkelt individ. Det oprindelige træ kaldes „orteten” og de vegetativt opformede individer kaldes „rameter”. Alle individer i en klon er i genetisk henseende ens.

Fordelen ved kloner

Inden for land- og havebrug har man i vid udstrækning benyttet sig af de fordele, der ligger i anvendelsen af kloner, man kan nævne kartofler, de forskellige æblesorter, roser og georginer. Karakteristisk for de egenskaber, man her lægger vægt på - farve og smag - er, at de er styret af et enkelt eller nogle få gener. Man siger, at de har en høj heritabilitet, d.v.s., at egenskaben nedarves stærkt, næsten uafhængigt af kårerne.

De egenskaber, vi interesserer os for inden for skovbruget, er for de flestes vedkommende styret af mange gener og flere som f. eks. højde- og diametervækst har en forholdsvis lav heritabilitet.

Den gevinst vi forventer ved benyttel-

sen af stærkt selekterede kloner kan skitseres ved følgende fordelinger vist i fig. 2.

Den gevinst, vi skulle opnå, er altså tosidig, dels er yderligere mængdemæssig gevinst på grund af den stærkere selektion, og dels en gevinst i form af større ensartethed i de pågældende egenskaber.

Begrænsninger og risici

Skønt metoden, som illustreret på fig. 2, ser særdeles tiltalende ud, er den ikke uden begrænsninger. Det første spørgsmål, der melder sig, er, om det er tilrådeligt for så længelevende organismer som vore skovtræer, at indsnævre den genetiske variation i en så betragtelig grad, som anvendelsen af kloner vil medføre. Givet er det, at en større genetisk variation giver større stabilitet, men risikoen afhænger i høj grad af, hvor stor en del af skovarealet man tilplanter med kloner, og hvor mange kloner, der indgår i den enkelte bevoksning. Anvendelse af klonblandinger i modsætning til enkeltklonkulturer, må anses for en nødvendig sikkerhedsforanstaltning, men har også i anden sammenhæng betydning.

En anden faktor man må tage i betragtning, før et stort apparat til vegetativ formering sættes i gang, er vekselvirkning mellem klon og voksested. Vekselvirkningen betyder, at man ikke får samme rækkefølge for en serie kloner, hvis man afprøver dem i parallelle forsøgsstadier i forskellige egne af landet. Situationen er illustreret i fig. 3.

Fra proveniensforsøg ved vi, at der er proveniens-voksested vekselvirkning. Fra forsøg, hvor vi har styr på familier inden for provenienser, ved vi, at der også er familie-voksested vekselvirkning, og at denne er større end proveniens-voksested vekselvirkningen. Dette skyldes den mindre genetiske variation. Går vi nu ned og betragter den enkelte klon, den en-

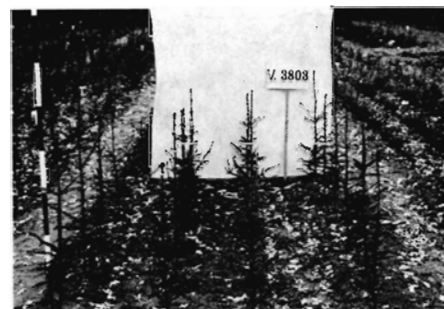

Fig. 1. 3 år gl. sitkastiklinger i Arboretets planteskole.

kelte genotype, er der grund til at tro, at vi vil få en endnu større vekselvirkning.

En stor vekselvirkning vil betyde, at den genetiske gevinst ved et landsdækkende forædlingsprogram mindskes, eller at man må forædle separat for forskellige regioner. Den gunstigste situation, man kan tænke sig, er, at man kan finde kloner, som er overlegne på alle lokaliteter, som klon C på figur 3. Vekselvirkningen kan dog nedbringes noget ved anvendelse af klonblandinger.

Den ringe variation inden for kloner, som vist på figur 1, skyldes, at den genetiske variation inden for klonen er nul, så der kun er den variation, der skyldes kårerne, tilbage. I adskillige tilfælde er denne model dog for enkel. Ved selve omformeringsprocessen indfører man nemlig en betragtelig variation, dels genetisk, dels ikke-genetisk. Denne variation betegnes klon-effekten og må ved massefremstilling bringes ned til et minimum, hvis ens forventninger om en stor genetisk gevinst skal indfries.

Den genetiske del af denne effekt går under navnet topophysis. Den hidrører fra, at stiklingerne, efter at have fungeret som kviste i forskellige positioner på træet, nu skal til at fungere som et selvstændigt individ med rodvækst og opret stammevækst. Dette kræver, at gener, der ikke før har været i funktion, skal aktiveres, og andre gener sættes ud af funktion. Den-

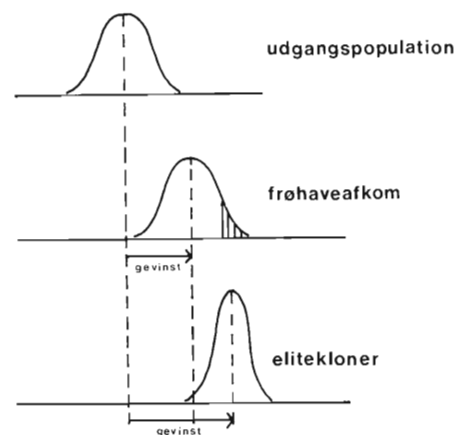

Fig. 2. Teoretisk model visende gevinsten ved anvendelse af stiklingeformede kloner.

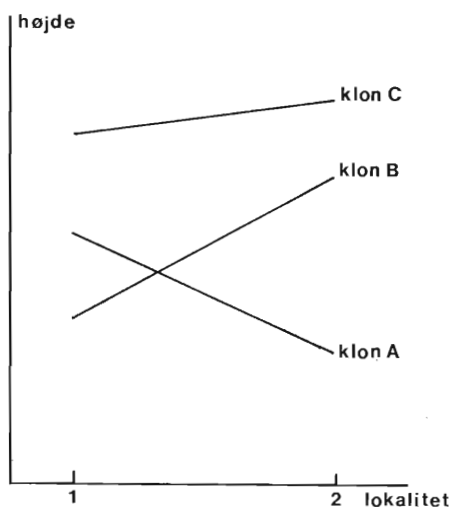

Fig. 3. Vekselvirkning mellem kloner og voksested. Klon C illustrerer en klon med stor tilpasningsevne.

ne proces er vanskeligere, jo ældre træet er. For 3-4 årige træer sker omstillingen næsten det første år, men allerede ved 10 årige træer går der op til 4 år, før topophysics effekten er forsvundet.

Andre dele af kloneffekten stammer fra forskelle i stiklingens størrelse, næringsforhold og rodudvikling.

Et middel til at bevare træerne i ungdomsfasen kan være at holde klonerne som lave hække. Ved at holde moderkvarteret i optimal ernærings-tilstand ved gødskning, skulle man også kunne opnå større ensartethed i stiklingernes næringsindhold. Dette er under afprøvning.

Nogle foreløbige forsøgsresultater

For at få belyst effekten ved et udvalg i unge bevoksninger og for at sammenligne variationen inden for frøplanter med variationen inden for stiklinger udvalgte 8 sitkagraner og 8 rødgraner i henholdsvis 8 og 9 år gamle bevoksninger i Rude skov, Hørsholm skovdistrikt.

Sitkabevoksningen stammer fra Wedellsborg F. 253 og rødgranbevoksningen fra Frijsenborg F. 237. Efter at stiklingerne havde slået rod blev de udplantet i forsøg og som sammenligningsgrundlag anvendtes 2/0 frøplanter af rødgran, Nødebo F. 71, og sitkagran, Ry Nørreskov F. 299. Resultaterne efter 4 vækstsæsoner ses for højdevæksten i fig. 5. For sitkagranen har effekten været tydelig. Klonernes gennemsnitshøjde er 56 % større end de et år ældre frøplanter, og den bedste klon er 122 % højere. Den store forskel i højde mellem de enkelte kloner er delvis et udtryk for topophysics effekt, hvad man også får indtryk af ved at studere stiklingernes form.

For rødgranens vedkommende har effekten været væsentlig mindre. Kun 2 af klonerne har på nuværende tids-

punkt en middelværdi større end frøplanternes. Dette skyldes for en meget stor del den omtalte topophysics-effekt, der resulterede i et temmeligt stærkt grenpræg de første år.

Denne hæmmende effekt kan fjernes på 2 måder. Enten ved at gøre sit udvalg i meget unge træer, d.v.s. plante-skolestadiet, eller ved at holde sit formeringsmateriale i meget lave hække, og derved bibeholde eller inducere et ungdomsstadie. Det sidste er endnu ikke efterprøvet eksperimentelt i rødgran, men har givet lovende resultater i *Pinus radiata* og *Cryptomeria japonica*.

Udviklingen i andre lande

Japan er nok det land, der har den længste tradition for stiklingeformering af nåletræer, siden 1500-tallet er den traditionelle foryngelse af *Cryptomeria japonica* sket ved stiklinger. Gennem de mange år, der er forløbet, er antallet af kloner blevet begrænset for meget. Dette blev taget op i forbindelse med et forædlingsprogram. Ved afslutningen af første fase i dette program i 1970 var der etableret 800 ha formeringshaver og 400 ha frøplantager.

I Vesttyskland har man efter adskillige års arbejde med rodsagningsproblemer for stiklinger af nåletræer, i 1968 startet et program for massefremstilling af rødgranstiklinger.

Klonudvalg og førstegangsfremstilling foretages på Niedersächsische Forstliche Versuchsanstalt, og masseopformering foregår indtil videre på 4 planteskoler under det Niedersächsische statsskovbrug. I øjeblikket er godt 20.000 kloner under afprøvning på en række lokaliteter. I løbet af en 30 årig periode reduceres dette antal til ca. 2000 gennemprøvede kloner, hvilket man anser for tilstrækkeligt til at kombinere klonblandinger for de forskellige egne af landet.

I Finland har man under Stiftelsen för Skogsträdförädling startet et lignende program som det tyske, men i mindre målestok.

Fig. 4. Ramet af 4 år gl. sitkastikling (klon 1 i fig. 5.) udplantet i forsøg i Folehave skov.

Den hjemlige situation

Som nævnt i indledningen indgår massefremstilling af stiklinger af genetisk overlegent materiale i forædlingsprogrammerne for rødgran og sitkagran. Efter nogle års eksperimenter, råder vi nu over en praktisk anvendelig metode til massefremstilling af stiklinger. Antallet af udvalgte kloner er endnu ret begrænset, 88 for rødgran og 40 for sitkagran, men vil øges betydeligt de næste år. For at opnå den maksimale gevinst koncentrerer udvalget om de bedste afkom fra plustræer valgt i de bedste provenienser. De udvalgte kloner vil derefter blive afprøvet på forskellige lokaliteter for enten at finde et antal kloner med høj tilpasningsevne, som type C i figur 3, eller for at give mulighed for at sammensætte optimale klonblandinger for forskellige lokaliteter.

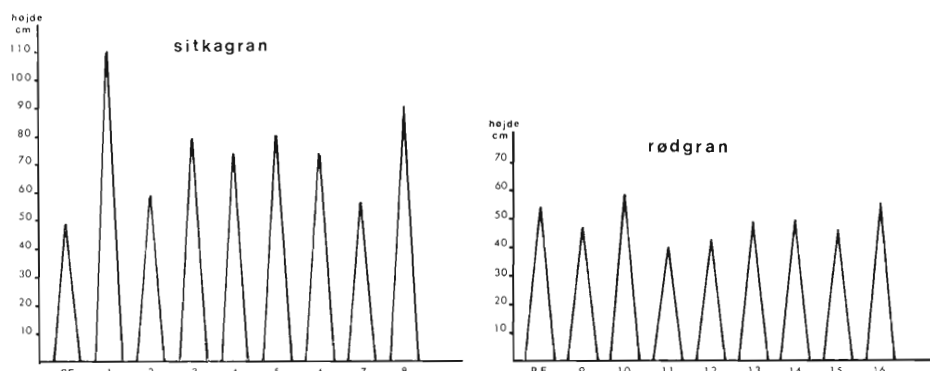
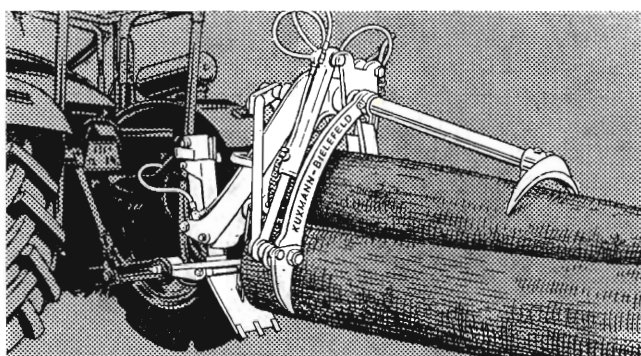

Fig. 5. Højdevækst i klonforsøg med 4 år gl. stiklinger sammenlignet med 5 år gl. frøplanter. SF = sitkafrøplanter, 1-8 sitkakloner. RF = rødgranfrøplanter, 9-16 kloner. Hvert parti er repræsenteret ved 64 planter fordelt på 4 gentagelser.

092.77

Skovmaskiner Langaa aps præsenterer

KUXMANN

Udslæbningssaks

mod. II eller III

letter udslæbningen - giver større ydelse og forbedret økonomi - eenmandsbetjening - traktorføreren behøver ikke at stå af under arbejdet - det tager kun sekunder at gribe eller aflægge en kævle eller en tømmerbunke og at skubbe kævler sammen på oplagspladsen.

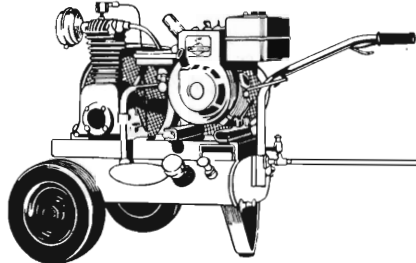
FMV Kraner

mod. 2000 - 2500 - 3500

Hydraulisk armforlængning - grab med liggende cylinder og indsats for jord, roer, gødning eller løv - rotor med 280° sving - dobbelte vridmotorer - montering på tag, i lynkoblingsramme, i trepunkts-ophænget eller på vogn - mekaniske parkeringsben eller hydrauliske støtteben.

Meget konkurrencedygtige priser - landsdækkende service - omgående levering af reservedele og omgående til hurtig levering af kraner og monteringsudstyr.

MAIBO Tryklufthsakse og Luftkompressor anlæg

Effektiv og rationel klipning af pyntegrønt med gennemprøvet og driftssikkert materiel - tryklufthsakse med forlængerrør af aluminium - ringe vægt - minimalt kraftforbrug - et let tryk med hånden udløser klipningen og et lille transportabelt luftkompressor anlæg med benzinmotor trækker let 4 sække.

Vi aflægger Dem gerne et besøg.

Skovmaskiner Langaa aps

8870 Langå - tlf. (06) 46 13 12

Aktuelle LEC-analyser

Der har fra flere sider været udtrykt interesse for, at regnskabstal fra LEC-distrikter blev bearbejdet og offentliggjort.

Det er derfor tanken - efter aftale med de implicerede distrikter - det næste års tid at offentliggøre et antal specialanalyser fra et større eller mindre antal distrikter.

Formålet er primært at bringe et aktuelt supplement til Dansk Skovforenings regnskabsoversigter. Derudover kan analyserne tjene som inspirationskilde og sammenligningsgrundlag for såvel LEC-distrikter som andre.

Formålet med den første analyse er at vurdere lødigheden og sammensætningen af de tal, der løbende udregnes for sortimentsomkostningerne. For hvert sortiment udskrives hver måned sortimentsomkostning og salgspris (dvs. et dækningsbidrag).

Til brug for analysen er benyttet tal fra Frijsenborg og Wedellsborg (incl. Myremalm) Skovbrug. Analysen er baseret på hugst af middelsortimentet i kubikmeter fastmasse. (I regnskabet fremkommer tilsvarende tal for træarter og effekter).

Den benyttede hugstmængde er henholdsvis 38.000 og 11.000 KBM hugget i perioden 1.-7. 73 til 31.-6 74.

Fordelen ved at benytte de to distrikter er, at tallene er ensartede med hensyn til specificationsgrad, ligesom transporten begge steder udføres af distriktet selv. Den benyttede timesats er således ikke politisk valgt i samarbejde med landbruget.

Som ventet udgør Akkord-beløbet den største del af omkostningen.

Transporten (TRA/UDK og SKO/UDB) udgør 80 % af selve skovningsakkorden. Dette tal forekommer højt, men er uden tvivl et realistisk udtryk for de faktiske omkostninger. Med i vurderingen skal tages, at 5 % af Wedellsborgs hugst har fundet sted på Brandsø, hvor sortimentsomkostningen er ca. 30 kr. højere end normalt. Desuden indgår meromkostningerne i forbindelse med afprøvning af vejeudstyret, der bl. a. overtager en del af opmålingsomkostningen. Disse forhold gør, at en mere teoretisk opstillet model ville have en transportomkostning, der er ca. 2 kr. lavere.

Den besværlige skovning er meget beskeden, ligesom opmåling ved arbejdere og diverse omkostninger ikke tynger meget. De to sidste tal indgår ikke i den normale materialregnskabsberegning, hvilket betyder, at dækningsbidraget bliver »for godt«. Disse tal

er dog så små, at talmaterialet kan bruges som beslutningsgrundlag.

På grund af denne oversigt kan der næppe træffes beslutninger. Den er snarere en konstatering af forholdene, som de faktisk er, når alle dagligdagens problemer bliver medregnet i kr. og øre. Ved at sammenligne egne tal med figuren kan man gøre sig visse overvejelser omkring effektsammensætning (dyre rm-effekter, der har en norm indflydelse på de absolutte og relative tal), udsælbningsgrejets effektivitet og størrelsen af besværlig skovning.

Disse overvejelser og drøftelser ville være et oplagt emne til et regnskabsmøde.

Christian Als/LEC

På opfordring et par linier til at sætte ovenstående lidt i relief. Man må jo medgive, at LEC's materiale er betydeligt friskere end regnskabsoversigterne - men til vurdering af lagkagen gengives alligevel tallene fra regnskabsoversigterne (vest for Storebælt):

	69/70	70/71	71/72	72/73
Skovning	18.7	19.4	21.1	23.3
Transport	7.2	8.5	10.3	12.2
	25.9	27.9	31.4	35.5

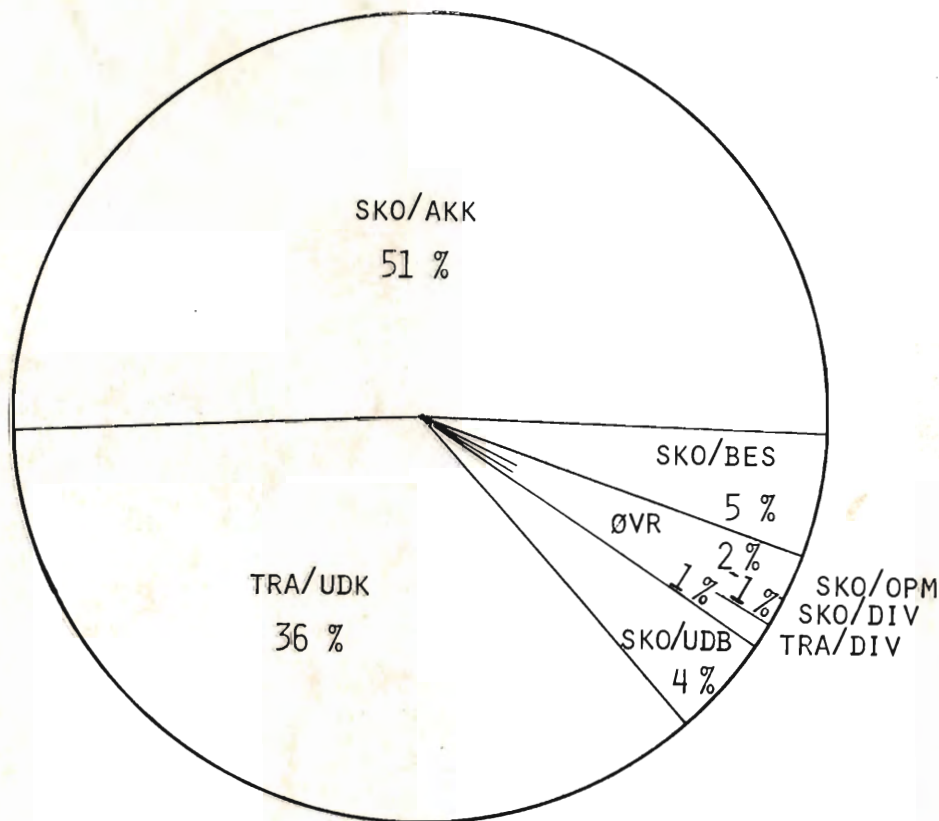
Udgiften til skovning og transport i denne analyse (= 39.7 kr./m³ fastmasse) vil nok ligge i underkanten af de tal for 1973/74, som til sin tid vil fremgå af regnskabsoversigterne. Dels er prisstigningerne jo store, og dels inkluderer de 39.7 kr. sociale udgifter (feriepenge, ATP). En nøjere vurdering er ikke mulig, da træarts- og effektsammensætningen i hugsten ikke er kendt.

Med hensyn til forholdet mellem udgifterne til skovning og transport ligger LEC-analysen nogenlunde på linie med regnskabsoversigterne:

	Vest for Storebælt 1972/73	LEC-analyse 1973/74	Hedestrakter 1971/72
Skovning	66 %	59 %	75 %
Transport	34 %	41 %	25 %

Denne fordeling er ret afhængig af sortimentsudfaldet - jo flere rm-effekter jo lavere bliver transportandelen. Et yderpunkt udgøres af hedeplantagerne, hvor tømmerprocenten er lav. Desuden spiller skovningsklasse, terræn og ikke mindst den måde, transportudgifterne opgøres på, en rolle. Endelig er grænsen mellem skovning og transport jo noget flydende i disse år.

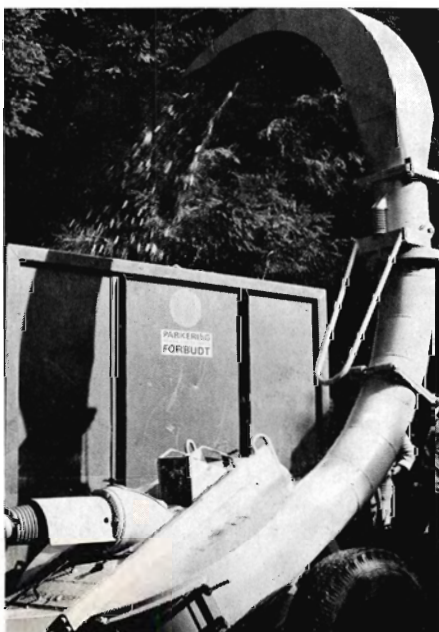
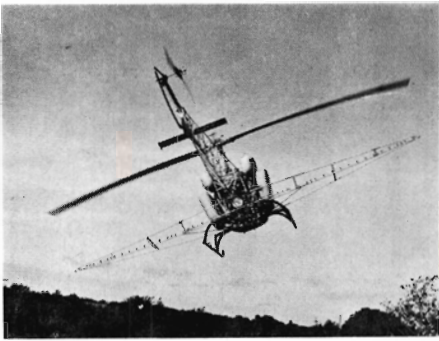
Tom Nielsen/Dansk Skovforening

1973/74: 39,66 KR/KBM FM

Fig. 1. Omkostningssammensætningen iflg. LEC-analysen.

Succes for Skovteknisk Institut

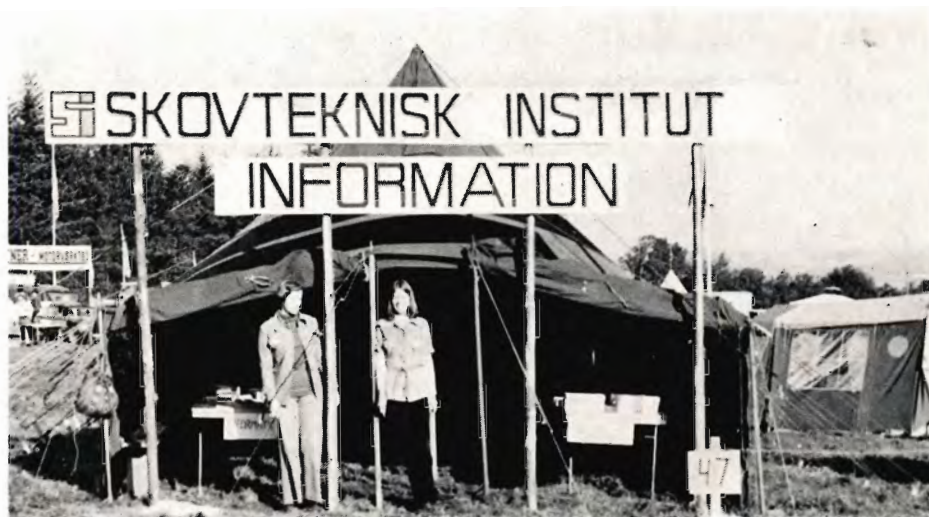
Skovteknisk Institut har med konsulent *Søren Honoré*, som den praktiske leder, god grund til at være stolt af maskindemonstrationens afvikling.

Ca. 4.500 mennesker aflagde besøg på demonstrationen i løbet af den ene dag, den blev afviklet over. Adskillige fra Norge, Sverige og især fra Nordtyskland fandt vej til Løveodde; man så også gæster fra England og

Amerika. Kort sagt en demonstration, der havde interesse langt ud over de hjemlige strande.

Da SKOVEN i tiden op til maskindemonstrationen har behandlet de væsentligste systemer, der blev præsenteret, og da der på et senere tidspunkt vil udkomme et detaljeret katalog, indskrænker vi os til her at vise denne fotoreportage, der ikke skal tages særligt højtideligt.

Iøvrigt deltog alt, hvad der kunne krybe og gå inden for vort lille erhverv.

Det skal dog nævnes her, at flere punkter havde en dragende tiltrækning af publikum.

Dette gjaldt især punktet, hvor konsulent *Ebbe Leer* demonstrerede SI-afkvistningssystemet. Det var en kedelig ting, at den meget brede traktor forårsagede en del skade på de stående træer.

I SKOVEN nr. 8 omtales systemet, og flere skovdistrikter tilbød at være værter for de i artiklen omtalte langtidsforsøg.

Punkt 17, hvor bl.a. konsulent *Fritz Møller* underholdt med heltræfældning, -udslæbning og -flisning. Heller ikke dette punkt var forskånet for uheld, idet den lette, traktortrukne flishugger en overgang nægtede at opflise selv meget små graner.

På udstillingspladsen lagde man især mærke til Skovskolens nyanskaffelse - den rullende skolestue, bestående af bus og campingvogn. To køretøjer, som forhåbentlig en stor del af landets skovarbejdere snart vil stifte et nærmere bekendtskab med.

Skovhuggerkonkurrencen blev afviklet uden uheld og under vanlig larm. Skovarbejder *Leif Jensen*, Gram, løb af med sejren.

Det mest besøgte punkt var trods alt ølteltet.

Bekendtgørelse om sortering af råtræ

H-sortering

I medfør af § 1 i lov nr. 535 af 13. december 1972 om sortering af råtræ, der forhandles under visse betegnelser, fastsættes følgende bestemmelser til gennemførelse af De europæiske Fællesskabers rådsdirektiv nr. 68/89/EØF af 23. januar 1968 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger om sortering af råtræ.

Definitioner

- § 1. I denne bekendtgørelse forstås
1. *råtræ*: fældet, topkappet og afkvist træ, også når det er afbarket, afkortet eller kløvet.
 2. *stammer*: kævler, tømmer og andre effekter, hvis rumfang normalt angives i kubikmeter,
 3. *rummetereffekter*: råtræ, som normalt opstilles i rummeter.

Hovedregel

§ 2. Råtræ, der er opmålt og sorteret i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse, kan forhandles under sorteringsbetegnelsen »EØF-sorteret« råtræ eller under kvalitetsklassebetegnelserne A/EØF, B/EØF og C/EØF (eller tilsvarende betegnelser på andre sprog).

- Stk. 2. Betegnelsen »EØF-sorteret« må kun anvendes af råtræ, der
- a. er sorteret efter træart og sædvanlig effektbetegnelse (f. eks. plankekævler, svellekævler, uafkortet tømmer, imprægneringsmaster, piloteringspæle, kassetræ, spånpladetræ).
 - b. er opmålt i kubikmeter (m³), i rummeter (rm) eller efter vægt, jfr. § 3, og
 - c. er dimensioneret, jfr. § 4.

Stk. 3. Kvalitetsbetegnelserne A/EØF, B/EØF og C/EØF må kun anvendes for råtræ, der opfylder betingelserne i stk. 2, og som desuden er kvalitets sorteret i overensstemmelse med § 5. For anvendelse af betegnelserne A/EØF og C/EØF er det tillige en betingelse, at den i § 5, stk. 2, foreskrevne mærkning er foretaget.

Stk. 4. Råtræ, der ikke opfylder bestemmelserne i denne bekendtgørelse, må ikke falbydes eller forhandles under de i stk. 1 nævnte betegnelser eller betegnelser, der kan forveksles hermed.

Opmåling

§ 3. Ved opmåling skal metersystemet anvendes. De benyttede måleredskaber skal være fejlfri og iøvrigt opfylde kravene i loven om mål og vægt, jfr. lov nr. 65 af 28. februar 1950 med senere ændringer.

Stk. 2. Stammer skal normalt opmåles stykvis. Stammer med uregelmæssig form eller indeholdende flere kvalitetsklasser skal opmåles i sektioner.

Stk. 3. Rumfanget af den enkelte stamme eller sektion skal beregnes ud fra længde og diameter målt på eller under bark. Kubikmeterindholdet skal ved hjælp af en almindelig kubiktabel udregnes med en nøjagtighed på mindst 2 decimaler.

Stk. 4. Ved opmåling af diameteren skal der afrundes nedad til hele centimeter. Finder målingen sted på bark, skal der foretages et passende barkfradrag, og dette fradrag skal påføres.

Stk. 5. Diametre op til en størrelse af 19 cm under bark måles ved enkeltklupning, som stammen ligger i skoven (vandret diameter). Diametre på 20 cm under bark og derover skal måles ved to korsvise klupninger. Hvis målestedet er en grenkrans eller på anden måde uregelmæssigt formet, skal diameteren beregnes af gennemsnittet af målinger lige langt overfor og nedenfor målestedet.

Stk. 6. Ved måling af længden skal der afrundes nedad til hele decimeter. Ved stammer med en midtdiameter under bark på 20 cm eller derunder kan længden afrundes nedad til hele meter. Ved forhug skal halvdelen af dette forhug medregnes i længdemålingen.

Stk. 7. Ved opstilling af effekter i rummeter skal der gives et overmål i højden på mindst tre procent.

Dimensionssortering

§ 4. Stammer skal sorteres i diameterklasser enten efter midtdiameteren under bark og uafhængigt af længden (L-sortering) eller efter mindste længde og mindste topdiameter (H-sortering). For sorteringsklasserne fastsættestes følgende betegnelser:

L-sortering	
Diameter-klasse	Midtdiameter under bark
L. 0	under 10 cm
L. 1a	10-14 -
L. 1b	15-19 -
L. 2a	20-24 -
L. 2b	25-29 -
L. 3a	30-34 -
L. 3b	35-39 -
L. 4	40-49 -
L. 5	50-59 -
L. 6	60 cm og derover

Diameter-klasse	Mindste længde	Mindste topdiameter
H. 1	8 m	10 cm
H. 2	10 -	12 -
H. 3	14 -	14 -
H. 4	16 -	17 -
H. 5	18 -	22 -
H. 6	18 -	30 -

Stk. 2. Den for L-sorteringen fastsatte inddeling i diameterklasser kan fortsættes udover klasse L. 6 med samme intervaller som iøvrigt fastsat. Opdelingen i L-sorteringens underklasser a og b kan undlades eller udvides til at omfatte samtlige diameterklasser. Ved H-sortering måles topdiameteren, uanset stammetykkelse, ved enkeltklupning, og bestemmelsen i § 3, stk. 5, 2. pkt., finder ikke anvendelse på denne måling.

Stk. 3. Lægter, stager, rafter, stakitter og andre småeffekter skal sorteres efter diameteren på bark 1 m fra rodenden (tykkeste ende) i diameterklasser med følgende betegnelser:

Diameter-klasse	Diameter 1 m fra rodende på bark
P. 1	6 cm og derunder
P. 2	7-13 cm
P. 3	14 cm og derover

Stk. 4. Rummetereffekter skal sorteres efter diameter på bark i den tyndeste ende i diameterklasser med følgende betegnelser:

Diameter-klasse	Diameter på bark
S. 1	Rundtræ fra 3-6 cm
S. 2	- - 7-13 cm
S. 3	- - 14 cm og derover

Ved afbarkede effekter skal de nævnte diametre i klasserne formindskes med 1 cm.

Kvalitetssortering

§ 5. Råtræ skal, såfremt det sorteres efter kvalitet, sorteres i 3 kvalitetsklasser med følgende betegnelser og beskrivelser:

Kvalitetsklasse A/EØF: Sundt træ med de bedste af de for den pågældende træart karakteristiske egenskaber. Træet skal være fejlfrit eller må kun have ubetydelige fejl, der ikke forringer dets anvendelse.

Kvalitetsklasse B/EØF: Træ af normal kvalitet med en eller flere af følgende fejl: svag krumning og svagt

snoet vækst, moderat afsmalning, nogle sunde knaster med lille eller middel diameter - dog ikke grovknastet - et mindre antal usunde knaster med ringe diameter, let ekscentrisk kerne, noget ucyklindrisk form eller med nogle andre spredte fejl, der er forenelige med en almindelig god kvalitet. I denne klasse tillades også skovlagret træ med intakt bark.

Kvalitetsklasse C/EØF: Træ, som på grund af sine fejl ikke kan optages i kvalitetsklasse A/EØF eller B/EØF, men som dog kan anvendes i industrien.

Stk. 2. Stammer sorteret i kvalitetsklasserne A/EØF og C/EØF skal være forsynet med en holdbar angivelse af kvalitetsklassen. For stammer sorteret i kvalitetsklassen B/EØF er en tilsvarende angivelse af kvalitetsklassen ikke nødvendig.

Stk. 3. Dersom graden af krumning, snoet vækst og afsmalning eller størrelsen af knastdiameter ønskes nærmere bestemt, skal det ske efter følgende retningslinier:

1. **Krumning** udtrykkes i centimeter pr. meter. For en stamme eller sek-

tion beregnes krumningen ved at måle pilhøjden i centimeter afrundet til nærmeste hele centimeter og dividere denne pilhøjde med stammens eller sektionens korteste længde målt og udtrykt i meter med en decimal.

2. **Snoet vækst** udtrykkes i centimeter pr. meter. Denne fejl er den i centimeter pr. meter længde udtrykte og til nærmeste hele centimeter afrundede afstand (afvigelse) mellem fiberretningen og træets længdeakse.

3. **Afsmalning** udtrykkes i centimeter med en decimal pr. meter. En stammes afsmalning bestemmes ud fra forskellen mellem 2 diametre, opmålt i centimeter og afrundet nedad, målt i en afstand af 1 m fra stammens to ender. Denne diameterforskel divideres med afstanden mellem målestederne udtrykt i meter med en decimal.

4. **Knastdiameter** udtrykkes i millimeter opmålt på tyndeste sted.

§ 6. For råtræ, der er opmålt og dimensioneret i overensstemmelse med §§ 3 og 4, og som er kvalitetssorteret

efter andre normer end de i § 5 indeholdte, er det tilladt at anføre, dels at træet er EØF-sorteret råtræ, dels at træet er kvalitetssorteret efter andre normer. Den kvalitetsnorm, efter hvilken råtræet er sorteret, skal i så fald være tydeligt angivet som sådan og på en måde, der udelukker misforståelser.

Overtrædelse

§ 7. Den, der forhandler råtræ i strid med bestemmelserne i denne bekendtgørelse, straffes med bøde i medfør af § 2 i lov nr. 535 af 13. december 1972.

Ikrafttræden

§ 8. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. august 1974.

Landbrugsministeriet, d. 23. juli 1974.
Niels Anker Kofoed. /Skov.

Det skal præciseres, at det er frivilligt, om man vil benytte EØF-sorteringsbestemmelserne, men såfremt man ved handel med råtræ beskriver dette som EØF-sorteret, skal reglerne i foranstående bekendtgørelse følges.

O. Fog

® Castrix Musekorn

til bekæmpelse af skovmus, markmus og rød mus

CASTRIX MUSEKORN kan leveres pakket i røde »perler« med ca. 10 korn i hver.

Det betyder for Dem:

1. at ædegiften er hurtig at udlægge.
2. at det hurtigt kan kontrolleres, om der bliver ædt af giften.
3. at fasaner og andre kornædende fugle ikke fristes af ædegiften.

Følgende bør iagttages:

1. Perlerne bør lægges under et brædt, i drænrør eller i lignende skjul, idet musene foretrækker at æde under dækning.
2. at der suppleres efterhånden som ædegiften fortæres, da indvandrende mus hurtigt kan eliminere en ellers god virkning.

Nyplantede og unge kulturer er mest udsat for angreb af mus, som i løbet af vinteren kan tynde alvorligt ud i en bestand af unge planter. Forebyg i god tid, inden det bliver for sent med

® Castrix Musekorn

Juletræ-forening i USA

Af skovrider E. TOLSTRUP

I USA findes en organisation for dyrkere af juletræer der hedder National Christmas Tree Association. Den har hovedsæde i 225 East Michigan Street, Milwaukee, Wisconsin 53202. Den ledes af en præsident, *T. R. Stone*, og har medlemmer i 42 af USA's stater med særlige afdelinger i 30 af staterne. Foreningen udgiver *American Christmas Tree Journal*, der udkommer 4 gange om året og holder et „Convention” en gang om året foruden de møder, som de lokale afdelinger holder. (Kontingent 15 dollars pr. år).

Jeg har fået tilsendt 2 numre af *American Christmas Tree Journal*, for november 1973 og for februar 1974, der bl. a. omfatter følgende artikler:

Breeding needed for better quality Scotch pine. (1973, 4, side 3).

Altså en proveniensundersøgelse af alm. skovfyr, der for Tennessee viser følgende rækkefølge for de afprøvede provenienser: 1. Spansk Burgos. 2. Spansk Sierra, Guadarama. 3. Fransk Auvergne. 4. Østrig Korfidish. 5. Østrig Dorfell.

Man fortsætter nu ved Tennessee Universitet i Knoxville med at finde frem til de bedste arter af skovfyr til juletræer.

Alle fyrretræarter bliver til anvendelse som juletræer beskåret med specielle knive, hvormed man slår „lysene” af for at opnå den bedste form.

Pastel colorants for christmas trees. (1973, 4, side 9).

Siden 1958 har man anvendt forskellige pastelfarver til juletræer. De mest anvendte er blå og grønne for at give eventuelle svagt farvede træer de helt rigtige og sunde farver, f. eks. til *Picea pungens*, hvor farverne kan variere meget stærkt, og den blå farve er den mest ønskede, giver man træerne mens de endnu står på roden og iøvrigt er tørre, en sprøjtning i september, oktober eller begyndelsen af november, og alle træer rykker så op i den ønskede farveklasse.

Udover grønne og blå kan man også få alle andre farver, hvoraf dog hvid, lyserød og gult er de mest anvendte.

Price-Quality relationships in the Roanoke retail market. (73, 4, side 11). Denne prisundersøgelse er foretaget ved Virginia Universitetet, hvor man har undersøgt priserne og kvalitetene i forskellige detail-markeder, - her

var de 63 % Weymouthsfyr, 16 % skovfyr, 13 % Thuja, 5 % balsamgran og 3 % diverse. Kvaliteterne er 2 % ekstra, 29 % prima, 52 % secunda og 17 % ringere kvaliteter. Prismæssigt ligger skovfyr og Weymouthsfyr højest med en gennemsnitspris i 1972 på ca. 6 dollars, idet ekstra koster ca. 7 dollars, prima næsten det samme og secunda ca. 5,7 dollars og ringere ca. 4 dollars en de-tail.

Small Woodlands point the way. (1973, 4, side 21).

The Mid-Columbia Woodlands Coop. Inc. virker blandt skovbrugere og planteskolefolk i sammenstødende „counties” i Oregon og Washington. De startede bl. a. i 1968 med proveniensundersøgelse af 8 lovende provenienser eller racer „strains” af grandis og douglas med 300 af hver på to lokaliteter. Senere er tilkommet yderligere 5 typer.

Allerede tidligere havde man samarbejdet om import af visse typer fra Kootenai og Kanisku til juletræer for at undgå de vanskeligheder, man havde haft med frost og andre besværigheder. Derudover har man haft løbende forsøg med gødskning, herbicider m. m.

Man er også igang med et „The Elite Christmas Seed Tree Projekt”, hvor man har anlagt frøhaver, men man regner med, at der endnu vil gå en del år, før man får resultater herfra. Den bedste proveniens for grandis er fra Glenwood Valley.

Til brug ved udvælgelsen af de bedste sorter findes et særligt bedømmelseskema, der er lige velegnet til bedømmelse af grandis, douglas, nobilis og concolor.

White Pine Christmas Tree Seed Sources for E. Kentucky and Ohio. (1974, 1, side 7).

Den forstlige Forsøgsstation i Vermont har undersøgt 16 provenienser af *Pinus strobus*, Weymouthsfyr, til juletræer. - Weymouthsfyr hører til blandt de 10 mest anvendte sorter, fordi den lugter godt, holder nålene, har bløde, blågrønne nåle og er let at forme ved beskæring.

Frøene blev indsamlet i 1955, og udplantningen skete som 2-årige planter på forskellige steder. Provenienserne blev beskrevet med hensyn til nålefarve, nålelængde, nåleholdbarhed og højdevækst om vinteren, hvor

farverne er af den største betydning for juletræerne.

Nålelængden varierede fra 63 til 98 mm.

For langsom vækst er uønsket, medens for stærk vækst kan beherskes ved beskæring. - Nåleholdbarheden består i, at man gerne ser, at der er to års nåle på træerne. Det giver en større løvflade.

Til Kentucky anbefales en proveniens fra de sydlige Appalachian mountains.

A. Classification System for Balsam Fir Christmas Tree. (1974, 1, side 13). *Abies balsamea* har været det traditionelle juletræ i USA. Den gode form, vellugtende, behageligt løv og bløde, bøjelige grene har længe gjort det til det mest ønskede træ. Senere overtog skovfyr ledelsen som det mest anvendte, men det synes som om balsamgranen nu er på vej tilbage, fordi den retter sig godt efter gødskning og beskæring. - I Canada Forestry Service er man nu gået stærkt ind for at producere det største antal velegnede træer pr. acre, og man har her udviklet et særligt klassificeringssystem.

Ved klassificeringen bedømmer man træets: tæthed, symmetri, spidsning og farve.

Forsøgs-farm for juletræer i Canada. (1974, 1, side 33 B).

I St. Laurent i NØ New Brunswick findes der under New Brunswick Forestry Extension Service 150 medlemmer med ca. 2000 ha. med juletrækulturer tildels i skove, og disse har nu startet en sådan forsøgsfarm, hvor man vil følge udviklingen af de forskellige arter, racer og typer af juletræer, og registrere resultatet af forskellige metoder for plantning, gødskning, beskæring og renholdelse.

American Christmas Tree Journal er også interessant på grund af sine annoncer, der viser de redskaber og kemikalier, man anvender. Reklamer for bestemte „strains” af juletræer og fra planteskoler, der kan levere til juletræfarme: blå douglas, balsamgran, concolor, *Abies fraseri*, veitchii, rødgran, blågran (pungens), hvidgran, tsuga, skovfyr, østrigsk fyr, Weymouthsfyr og bjergfyr, *Thuja occidentalis*, *Pinus resinosa* og *Juniperus virginiana*.

Christmas Trees.

US Department of agriculture nr. 94, 1966.

Dette lille hefte giver en glimrende oversigt over juletræer, der dyrkes i USA, hvorledes de klassificeres m.m. I 1948 var produktionen 21 mill. stk., hvoraf i mill. stk. balsam gran med 6,4, douglas 5,8, sortgran 2,4, Juni-

perus virginiana 2,1, Weymouthsfyr 1,0 og skovfyr 0,8. Hertil kommer en import (Canada) på 8 mill. stk.

I 1964 var produktionen 33 mill. stk. og skovfyr var nu blevet nr. 1 med 9,0 mill. stk., douglas 7,2, balsamgran 4,1, sortgran 2,5 og Juniperus virginiana 2,3, medens vor sædvanlige rødgran kun var nr. 10 med 0,5 mill. stk. Import 8 mill. stk.

Skovfyrrerne dyrkes udelukkende på farme især i staterne omkring de store søer, medens den største del af douglas kommer fra skovene i NV-USA; den er meget populær og kan sælges til gode priser. Skovfyr lader sig let beskære og forme, så den også får den tætte form, man ønsker. (Det lyder jo noget anderledes, end de skovfyr, vi kender her i landet, som er alt for stærkt groende med lange skud og meget løs og åben form).

Dyrkere af juletræer kan få vejledning fra statens colleges og statskovbrug om: hvilke træarter og provenienser, der skal anvendes, samt plantning, pleje og salg af juletræerne. Der er udgivet 125 beretninger og løbblade derom.

Mange af juletræerne dyrkes på meget tarvelig jord, hvor den langsomme vækst giver god form.

Juletræer, der hugges i National Forests forsynes med en mærkeseddel, hvorpå står: Dette træ bærer et julebudskab fra de store skove. Der blev ikke ødelagt noget ved at hugge det, for det gav en nødvendig plads for nabotræer, så de kunne gro hurtigere og bedre. Det blev hugget under opsyn af U.S. Forest Service i..... National Forest.

Papir- og pulp konference

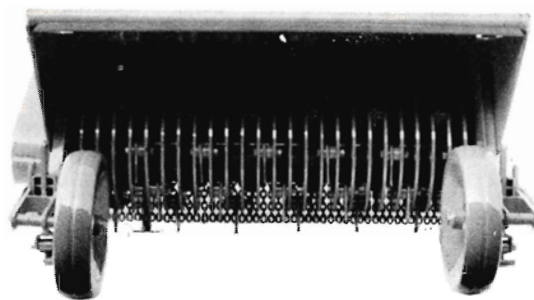
The Financial Times står som arrangør af en verdenskonference om papir og pulp d. 28. og 29. oktober i Stockholm.

Konferencen holdes i lyset af en stadig mangel på papir og pulp, og fremtrædende eksperter fra hele verden vil fremlægge deres synspunkter vedrørende disse ting.

Den svenske handelsminister *Kjell Olof Feldt* vil holde åbningstalen den 28. oktober på Grand Hotel.

Man forventer, at papirs genanvendelse vil indtage en central del af debatten, hvilket ligeledes gælder anvendelse af råmaterialer til pulp fra utraditionelle steder. 4 store nordiske dagblade, bl. a. Berlingske Tidende, står som medarrangør. mh

UGERLØSE GRENKNUSER

**baner
vej i
skoven**

Den robuste UGERLØRE grenknuser rydder og knuser underskov, kvas og granris. Den er velegnet til udtynding, rydning af skovveje og spor samt rabatter o.l. Forlang specialbrochure, tilbud og demonstration.

UGERLØSE MASKINFABRIK
4350 UGERLØSE . TLF. (03) 48 80 26

**Er der
problemer
med**

OPRENSNING AF GRØFTER OG VANDLØB

kan vi tilbyde os med specialmaskine, der for at udføre arbejdet kun kræver lidt plads; den er også velegnet i blødt terræn.

Nærmere oplysninger kan uden forbindende indhentes hos

ENTRPR. BRDR. SVANEJERG

Leestrup 4733 Tappernøje
Tlf. (03) 82 53 77 & 82 54 25

Vi er købere til bøg og ask samt lidt ege- og elmekævlér.

HVALSØ NY SAVVÆRK OG TØMMERHANDEL

4330 Hvalsø

Tlf. (03) 40 81 36

Bøge-, Ege- og evt. Askekævlér købes

A/s KORINTH SAVVÆRK

5783 KORINTH

(09) 65 10 09

NØRRESUNDBY SAVVÆRK

A/S NØRRESUNDBY TØMMERHANDEL

TELF. (08) 17 00 22

Indkøb af nåletræ til bygningstømmer

Nord for Limfjorden:

Skovfoged N. P. Nissen,
»Alfarvad«, tlf. (08) 86 71 30

Syd for Limfjorden:

Skovfoged J. Wisbech,
Kås, tlf. (08) 24 54 32

EGEDAL PLANTESKOLEMASKINER

Katalog tilsendes på forlangende

EGEDAL MASKINFABRIK

Egebjerg, 8700 Horsens
Telefon (05) 65 61 77

Produktion:

Dansk tømmer:
brædder og lægter.

Købes:

Nåletræ
til bygningstømmer.

I/S SKÆRBÆK SAVVÆRK

v/Chr. Dahl & Co. . 7400 Herning . Tlf. (07) 12 41 88

Kassetræ af nåletræ købes

ALDERSLYST SAVVÆRK OG | v/ brødrene Møballe
SILKEBORG EMBALLAGEFABRIK | 8600 Silkeborg - Tlf. (06) 82 01 21

15.000 m³ bøgekævler kl. A-B-C-D

Købes årligt på Sjælland - Lolland-Falster til markedspris.

Kontant betaling.

RYDE SAVVÆRK

Tlf. (03) 88 92 21*
4930 Maribo

SI-noter:

Ny rapport

Rapport om de første forsøg i Danmark med helmekaniseret fældning, nedtrækning, bunkelægning og udslæbning af smådimensioneret nåletræ fra tyndinger, foreligger nu.

Rapporten kan købes i løssalg ved henvendelse til instituttet på telefon (01) 12 21 66. Pris 20 kr.

Vore abonnenter får automatisk rapporten tilsendt. Nye abonnenter er velkomne på tlf. (01) 12 21 66.

Heltræflis

I fortsættelse af maskindemonstrationen blev der kørt forsøg med to transportable flishuggere i Birkebæk Plantage under Hedeselskabets 5. distrikt. Forsøgene er muliggjort ved et bredt samarbejde mellem følgende interesserede parter:

Fa. Sophus Levin, Søborg (Karhula flishugger).

Nørgård Andersens Maskinfabrik og A. Dybbroe samt AB Constructors Sverige (ABC-flishugger). Dansk Trætransport A/S.

Novopan Træindustri A/S.

Det danske Hedeselskab.

Skovbrugets Arbejdsgiverforening.

Norsk Institut for Skogforskning (NISK) og

Skovteknisk Institut (SI).

SI som kontaktfremmedlende og koordinatororgan.

Vi har med disse forsøg fået mulighed for at fremskaffe den første basisviden om mulighederne for heltræflisning i skoven af nåletræ fra første gangstyndinger.

Instituttet vil nu bearbejde resultaterne, som i løbet af efteråret vil blive publiceret i rapportform.

Forsøg med heltrærydning af læhegn

Instituttet har i samarbejde med Hedeselskabets læplantningsafdeling kørt en uges forsøg med det på maskindemonstrationen viste stødrydningsaggregat.

Forsøgene har været foretaget i *hvidgran* læhegn ved Billund, med det formål at prøve andre rydningsmetoder end den traditionelle anvendelse af en bulldozer og en „gummiged“. Anvendelse af stødrydningsaggregatet skal endvidere ses i sammenhæng med en evt. industriel udnyttelse af vedmassen i læhegnene.

Fiskekasseterminal

I løbet af de tre næste år regner et nyt aktieselskab i Skagen med at investere ca. 8 mill. kr. i plastikfiskekasser.

Det ny firma kalder sig Nordjysk Kasseterminal A/S og hører hjemme på Skagen Savværk, hvis ejer *Kurt Pedersen* bliver det ny firmas daglige leder.

Kurt Pedersen har indskudt halvdelen af aktiekapitalen, idet han mener, at disse kasser vil opfylde et behov på de store fiskerbåde med tanke.

Plastikkasserne, der er halvt så tunge som trækasserne, laves iflg. Vendsyssel Tidende i Norge til konkurrencedygtige priser.

Kasserne lejes ud til fiskerne for 4 kr. pr. stk., og de kan fra februar blive rengjort i en stor vaskemaskine på

havnen. Dette er nødvendigt med plastkasserne, der ikke, som trækasser, kan spules rene med en vand-slange.

Fiskekasseterminalens oprettelse vil ikke ifølge direktør Pedersen gå ud over produktionen af trækasser.

I/S Nordkøb (Skagen Savværk og Bergs Tømmerhandel i Hirtshals) laver mellem 1,3 og 1,5 mill. kasser om året. *mh*

Diana Skovtjære

SKOVTJÆRE 433
SKOVTJÆRE 123
MUSETJÆRE
ARBINOL
NATRIUMNITRIT
SPECIALMONTEREDE
GLORIA-SPRØJTER

Skovrider Tage Hansen
4840 Nr. Alslev . Tlf. (03) 83 44 96

Cypresgrønt købes i større partier

EGON JØRGENSEN
ØSTERLED
STAUNSHOLT
3460 BIRKERØD
TLF. (01) 8114 82

Skovplanter - haveplanter

alle arter

Vi sender Dem gerne
prisliste og tilbud.

Hulkærhus planteskole
Telefon (06) 87 03 33 - Ans By

Alle kulturer er underkastet danske Planteskole-
skolers Sundhedskontrol og Herkomstkontrol.

Tænk venligt på Deres medarbejderes sikkerhed og velbefindende i kulden ...

Lad installere en REFLEKS OLIEOVN
eller REFLEKS OLIEKOMFUR
- vi har modeller der passer til enhver
skurvogn.

Refleks

Lørup - 5750 Ringe - Tlf. (09) 67 12 68

RÆVESKIND

Vi afholder auktion over røde ræveskind samt andre vildtskind i december, januar, marts og april.

Sidste indlevering til december-auktionen d. 2. december.

Der forventes stor efterspørgsel og gode priser i år.

IFA-PELS

Ejby Industrivej 28
2600 Glostrup
Telefon (01) 96 48 22

Køb af savværkstømmer

Kontant betaling

**FAXE LADEPLADS
SAVVÆRK**

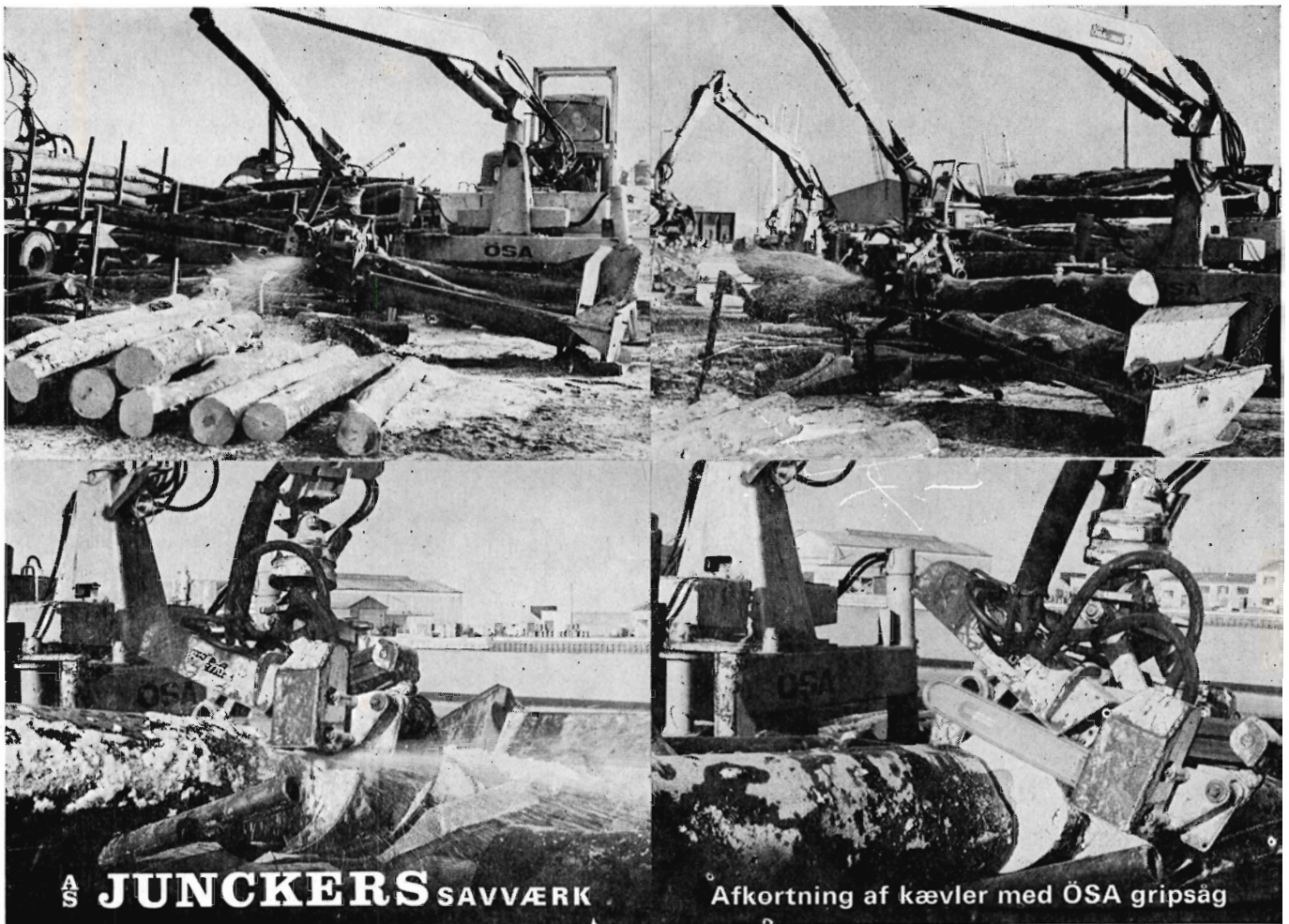
E. Svendsen
4654 Faxe Ladeplads
Tlf. (03) 71 61 73

Forsythia

Et af vores specialer er at betjene dyrkere af pyntegrønt. Vi tilbyder igen i år fine planter.

E. Lund-Andersens planteskole

Vinde-Helsinge . 4281 Gørlev Sjæll. . Tlf. (03) 55 91 86

A S JUNCKERS SAVVÆRK

Afkortning af kævler med ØSA gripsåg

Partner motorsav med racermotor*

Partner R440 er en kraftig all-round motorsav som kombinerer den store maskines overlegne trækraft med den lille maskines hurtige acceleration.

Partner R440 har: nyt overdimensioneret kølesystem. Støvfavisende luftindtag. Afvibrerede håndtag. Varm-startanordning. Tyrtor-tændingssystem. Automatisk kædesmøring.

* Motoren i R440 er 100 cm³ og forsynet med en ny type cylinder og stempel, som tidligere kun blev anvendt i specielle racermotorer. Dette bevirker at R440-motoren er overlegen både under fuld belastning og ved sejtrækning.

PARTNER R440

Forhandlere:

JYLLAND

Esbjerg: Sædding Plæneklipper-service, Sdr. Riisvej 9.

Tlf. (05) 15 18 84.

Horsens: Horsens Værktøjsmagasin, Hede Nielsensvej 2.

Tlf. (05) 62 62 11.

Nørresundby: Per Jørgensen, Thistedvej 100.

Tlf. (08) 17 27 33.

Randers: Randers Værktøjsmagasin, Tlf. (06) 42 17 77.

Ringkøbing: Smedegades Motorværksted, Tlf. (07) 32 09 92.

Silkeborg: Motorcentrum, Funder Vestervang 32.

Tlf. (06) 85 13 10.

Vejle: Mikkels Auto, Nr. Torv 2.

Tlf. (05) 82 12 12.

Åbenrå: Sønderjysk Partner-Service, Engvej 1, Styrtom.

Tlf. (04) 62 46 70.

STORKØBENHAVN

København N: Firma H. P. Vangskov, Jagtvej 115.

Tlf. (01) 72 TA 831.

Lyngby: Johs. Fog A S, Rolighedsvej 19.

Tlf. (01) 87 10 01.

Lyngby: Lyngby Frohandel, Jernbanevej 2.

Tlf. (01) 87 20 31.

Vedbæk: J. P. Andersen, Stationsvej 12.

Tlf. (01) 89 11 04.

SJÆLLAND

Helsingør: Haveudstyr

v Gerner Hansen, Tlf. (03) 29 42 85.

Herfølge: Leif Ebbe, Færøvej 2.

Tlf. (03) 67 45 66.

Hilleroed: Mekaniker Kaj Nielsen, Gadevang.

Tlf. (03) 26 69 62.

Holme Ølstруп: Vepa, Toksværd.

Tlf. (03) 76 22 82.

Nykøbing F.: Vilh. Rasmussen, Gåbensvej 70, Kraghave.

Tlf. (03) 85 11 09.

Slagelse: L. Ulrichs Isenkram, Smedegade 2.

Tlf. (03) 52 00 01.

FYN

Odense: Hansen & Kiilsholm, Bjerpegade 24-26.

Tlf. (09) 11 75 32.

BORNHOLM

Rønne: Scooter Centralen, Vimmelskaflet 26.

Tlf. (03) 95 21 76.

Hvad har David Brown og Case til fælles?

Gode specifikationer.

David Brown Traktor A/S er eneimportør af både Case og David Brown.

Danmarks 41 David Brown forhandlere sælger også Case af den simple grund, at Case og David Brown landbrugstraktorer i dag er én stor familie.

Det kommer iøvrigt til udtryk i farverne på traktorerne – de er alle hvide og røde.

Nu ved vi godt, at De ikke vælger traktorer på grund af gode farver. Det, der skal til, er gode specifikationer.

Og det har alle David Brown og Case traktorer til fælles.

Vælg mellem størrelser fra 48–187 DIN HK.

Alle vore traktorer har specifikationer, som betyder stor produktion på kort tid.

Ring og få nærmeste David Brown og Case forhandler anvist.

DAVID BROWN TRAKTOR A/S

Bymarken · 4000 Roskilde · Tlf. (03) 36 61 62

PYNTEGRØNT OG JULETRÆER

købes i store partier til eksport.

Nobilis I, II, III og usorteret.

Nordmanniana I, II og usorteret.

Ædelgran og Omorika.

Juletræer:

Nordmanniana, Omorika og Rødgran.

POUL ANDERSEN

Pyntegrønt en gros
Immerkærvej 1
5783 Korinth . Telf. (09) 65 10 85

**Alle arter
skovplanter
i prima kvalitet**

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning - Telf. 05 - 65 12 11

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov — 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnsplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen med
skovfrø og -planter

Vallø Stifts Savværk

Oparbejdning af BØG

Råtræindkøb, tlf. (03) 66 74 13

SKOVKONSULENTEN

Skovtilsyn
Skovadministration
Planlægning
Vurdering
Driftsanalyser

Skovrider E. Tolstrup
Hedegrænsen 38, 2600 Glostrup
Tlf. (01) 96 10 69

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888
Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

NÅLETRÆ

til bygningstømmer og master købes.

St. Hjøllund Savværk og Imprægneringsanstalt

Hjøllund . 7362 Hampen - Telefon (06) 86 91 00

Kristtorn

Unge planter med klump og lærred. Udvalgt fra hårdføre modertræer med høj bærydelse.

Forlang vor pjece om dyrkning af Kristtorn.

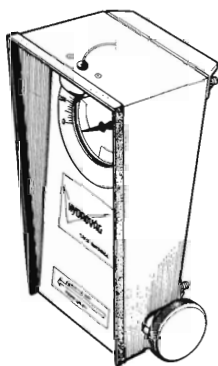
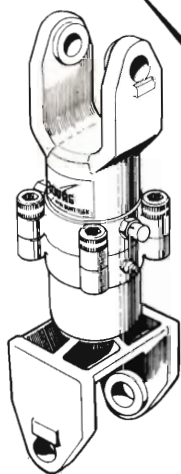
Chr. Pedersens planteskole
Bogense - Tlf. (09) 81 13 60

RO-WI præsenterer igen en NYHED til Dansk Skovbrug:

det nye system for rigtig vejning af nyskovet træ

HYDROVÆGT

HYDROVÆGT: det svenske lastvejningssystem, der nu vinder indpas overalt. Hydrovægt kan monteres på alle kran- og traktortyper og består af en hydraulisk vejecelle, der indskydes mellem grabben og kranen.

Grabbens belastning registreres ved et kontrolpanel på kranens førerplads og giver fuld kontrol over udnyttelsen af belastningsmulighederne. Svensk skovbrug er gået ind for Hydrovægt, og i Danmark har Skovteknisk Institut udfærdiget en rapport, der belyser de tekniske og økonomiske sider ved anvendelsen af Hydrovægt. De er velkommen til at rekvirere denne rapport hos os sammen med informationsmateriale for Hydrovægt.

Vi importerer en række kvalitetsredskaber til skovbruget - bl. a. de meget anerkendte ROTTNE BOGIEVOGNE og de mest købte skovkraner i Danmark, som naturligt også blev benyttet i forbindelse med Skovteknisk Instituts afprøvning af Hydrovægt:

CRANAB SK 2500

ROSENBERG & WIBOLTT

Kristinehøj . 3460 Birkerød . Tlf. (01) 81 47 00

Import og eneforhandling af: Hydrovægt, Cranab, Rottne, Rud og Sepson.
Produktion af: Ro-Wi sneslynger.

Jonsereds motorsav kan gøre et af Danmarks farligste arbejder mere sikkert

Det er tungt og farligt at arbejde i skoven. Indtægten er i reglen bestemmende af, hvor hurtig og effektiv man er. Men jo hurtigere man arbejder jo mere risikofyldt kan det blive.

Jonsereds seneste motorsav kan gøre situationen bedre. Den er lille og let, men alligevel stærk nok for en stor del af dansk skovning.

Den er skånsom, den er sikker. Med bl.a. håndbeskyt-

ter og kædebremse, en effektiv afvibrering samt sigte for sikker og rigtig fældning.

Vi har fire andre modeller i Jonsereds motorsave, så vi kan dække alles ønske med hensyn til motorsav-størrelser.

Tag og prøv en Jonsereds motorsav hos en af nedenstående forhandlere, som også har service og reservedele.

Jonsereds

Børge Pedersen, Jernbanegade 16, 9000 Aalborg, (08) 13 40 29, 13 15 51. Bent K. Petersen, Tørningvej 10, 6500 Vojens (04) 57 72 56. Andreas Petersen, Hollufsgårdsvej 10, 5793 Højby, Fyn, (09) 95 82 60. Arnold Larsen, Flintinge, 4891 Toreby L., (03) 86 91 26. Specialværkstedet, Torvegade 34, 4640 Fakse, (03) 71 34 65. Holger Møller, Frederiksberg, 4180 Sorø, (03) 63 11 51. Sven E. Larsen, Isefjordsvej 4, 4500 Nykøbing S., (03) 41 10 86. ISEKI Jylland A/S, Sønderbrogade 24, 7100 Vejle, (05) 82 58 88. Jørgen Rasmussen, Lundby, 7490 Aulum, (07) 47 23 55. Sven Low, »Bækken«, 3720 Almindingen pr. Åkirkeby, Bornholm, (03) 97 46 43. Nordsjællands Motorsavservice, Roskildevej 163, 3400 Hillerød, (03) 26 51 51.